

Cum va arăta Europa după summitul de astăzi? euro sau uniunea monetară va deveni mai unită

Astăzi, toate drumurile duc la Bruxelles, iar euro se află la răscruce de drumuri. Summitul de astăzi are o importanță crucială pentru încrederea piețelor în viitorul monedei unice, acestea așteptând ca liderii europeni să vină în cele din urmă cu măsuri concrete, definitive, anticriză. Șefii de stat și de guvern europeni au început aseară o reuniune care va dicta ceea ce se va întâmpla anul viitor. De hotărârile luate de liderii europeni depinde în mare măsură supraviețuirea euro, dar și viitorul României, în calitate de stat membru al UE. De la lansarea sa și până acum, euro se află în cea mai dificilă situație. Pe agenda celui mai important summit european se află consolidarea disciplinei bugetare, echilibrarea bugetelor și a datoriilor, posibilitatea ca statele din zona euro să emită obligațiuni comune ale zonei euro și finalizarea legislației în baza căreia va funcționa Mecanismul European de Stabilitate (ESM). Presiunea apasă greu pe umerii liderilor zonei euro, fapt ilustrat de declarația președintelui francez Nicholas Sarkozy, care afirmă că „riscul unei explozii a Europei nu a fost niciodată atât de mare” și avertizează că europenii au la dispoziție doar câteva săptămâni pentru a lua măsurile necesare ieșirii din criză. Deznodământul summitului este urmărit cu înfrigurare de piețe, care, la cea mai mică ezitare a liderilor europeni, ar putea prăbuși cursul de schimb al euro. Analistii avertizează că și dacă doar un stat va fi forțat să iasă din uniunea monetară, consecințele vor fi extrem de severe pentru tânără monedă europeană. Tabloul este întregit de agențiile de rating care stau la pândă și așteaptă noi pași greșiți din partea statelor din zona euro pentru a le retrograda calificativele. Paul Comșa

Scurt istoric al crizei datoriilor europene

2009:

8 decembrie - Agențiile de evaluare retrogradează ratingul datoriei guvernamentale a Greciei. Guvernul adoptă măsuri de austeritate ca răspuns la retrogradarea ratingului.

2010:

Februarie - Oficialii europeni anunță că vor acorda ajutor Greciei, dar Germania blochează negocierile referitoare la un bailout.

2 mai

După săptămâni întregi de negocieri, Grecia a anunțat că a încheiat un acord cu partenerii europeni și cu oficialii FMI prin care va primi un împrumut de 110 miliarde de euro, pentru a evita un default.

Iunie

Spania își vede ratingul retrogradat, iar guvernul ia măsuri pentru a limita cheltuielile și pentru pune capăt protestelor.

21 noiembrie

Irlanda cere ajutor financiar. După o rezistență îndelungată, liderii irlandezi convin să accepte un ajutor financiar mai mare de 100 mld. dolari. Decizia vine după ce Irlanda a adoptat unele dintre cele mai dure măsuri de austeritate din Europa.

2011:

6 aprilie - Portugalia cere ajutor financiar.

13 iunie - Standard & Poor's reduce ratingul Greciei, după ce costul împrumutului a crescut, ca urmare a apelului Germaniei ca deținătorii datoriei grecești să accepte o reducere parțială a acesteia.

2 iulie

Grecia ajunge în pragul defaultului, iar ministrii de finanțe din zona euro convin să urgenceze acordarea tranșelor bailoutului.

5 iulie

Moody's retrogradează Portugalia.

21 iulie

Liderii europeni convin un nou plan de salvare pentru Grecia în valoare de 157 miliarde dolari, care ar presupune un default selectiv.

7 august

BCE anunță că va interveni mult mai agresiv pe piața obligațiunilor pentru a proteja Spania și Italia.

9 noiembrie

Papandreu demisionează după anunțarea unui referendum blamat de Germania. Locul îi este luat de tehnocratul Lucas Papademos, care va conduce un guvern de uniune care s-a angajat să aprobe măsurile dure de austeritate impuse de termenii acordurilor de bailout.

12 noiembrie

Silvio Berlusconi demisionează. Premierul Italiei își încheie cariera politică de 17 ani la presiunile parlamentului și liderilor europeni.

Euro, o monedă tânără cu un destin tumultuos

1,1789
4.01.1999

Evoluția euro/dolar de la începutul înființării monedei unice până în prezent

Introducerea euro

La origine, ideea unei monede unice europene a fost răspunsul liderilor europeni la „suprematia” dolarului și la devalorizarea multor monede europene.

În 1979, a fost creat un sistem monetar european

pentru a corela monedele europene prin prevenirea fluctuațiilor mari între cursurile lor de schimb. Zece ani mai târziu, controalele asupra ratelor de schimb au fost înlăturate și a fost liberalizată mișcarea capitalurilor în Comunitățile Europene. Tratatul de la Maastricht din 1992 a reglementat criteriile de convergență economică pentru adoptarea monedei comune, care se refereau la politica financiară, nivelul prețurilor, al dobânzilor și al cursului de schimb. Moneda comună a primit denumirea de euro în 1995, la summitul din Madrid, unde s-a stabilit și o perioadă tranzitorie între introducerea euro în contabilitate și, apoi, ca monedă fizică. În următoarea etapă a formării uniunii

monetare, Consiliul European a selectat unsprezece țări care îndeplineau criteriile de convergență pentru adoptarea euro. La 1 ianuarie 1999, euro a fost adoptat în formă non-fizică de 11 state din Comunitatea Europeană. Grecia a aderat la zona euro un an mai târziu. La 1 ianuarie 2002 s-au pus în circulație 14 miliarde de bancnote, valorând aproape 633 miliarde de euro, și 52 miliarde de monede. Moneda euro a adus atât avantaje, cât și dezavantaje pentru economiile europene. Principalele avantaje sunt facilitarea călătoriilor în zona euro, creșterea stabilității prețurilor, stimularea concurenței și creșterea comerțului intra-euro. Ele sunt însă contrabalansate de dezavantajele întâmpinate de guvernele care au fost nevoite să-și limiteze suveranitatea în politica monetară și de diferențele de competitivitate dintre economii.

Atacurile teroriste împotriva SUA

În dimineața de 11 septembrie America a fost zguduită de o serie de atacuri sinucigase coordonate de organizația Al-Qaeda. Două din cele patru avioane deturmate de teroristi au fost îndreptate împotriva Turnurilor Gemene din New York, „inimă” finanțelor americane, omorând numeroși oameni care lucrau în clădiri. Atentatele au avut un impact economic semnificativ asupra piețelor americane și din toată lumea, marile burse americane au rămas închise până pe 17 septembrie, iar indicele Dow Jones al bursei din New York a pierdut 7,1%, o scădere record pentru o singură zi. La momentul în care au avut loc atacurile teroriste, cursul de schimb al euro scădea sub pragul de 0,90 de dolari.

Euro este pus în circulație ca numerar

Bancnotele și monedele euro sunt puse în circulație în cele douăsprezece state ale zonei euro în paralel cu moneda națională a

statelor participante la zona euro. Trecerea de la o monedă la alta s-a făcut pe baza unor rate de conversie fixe care au fost stabilite pe baza ratelor de schimb din 31 decembrie 1998, pentru care 1 ecu a fost egalat cu 1 euro. Euro începe să se aprecieze puternic în raport cu dolarul.

Cancelarul german Angela Merkel, adeptul disciplinei bugetare, și președintele Comisiei Europene Jose Manuel Barroso, cel care trebuie să apere interesele tuturor europenilor, doi oameni cheie pentru viitorul Europei

Cum au pomit marile economii europene în aventura euro ...

	1999			
Tara	PIB	Datoria publică	Datoria publică (% PIB)	Deficit/Excedent bugetar (% PIB)
Germania	2.012,00	1.225,27	60,89	1,27
Franta	1.367,03	804,50	58,81	0,89
Italia	1.127,09	1.281,55	113,70	4,58
Grecia	123,46	126,56	102,51	4,51
Spania	579,94	361,55	62,34	1,88
Portugalia	118,37	58,65	49,55	-0,15

PIB-ul și datoria publică sunt exprimate în miliarde de euro.

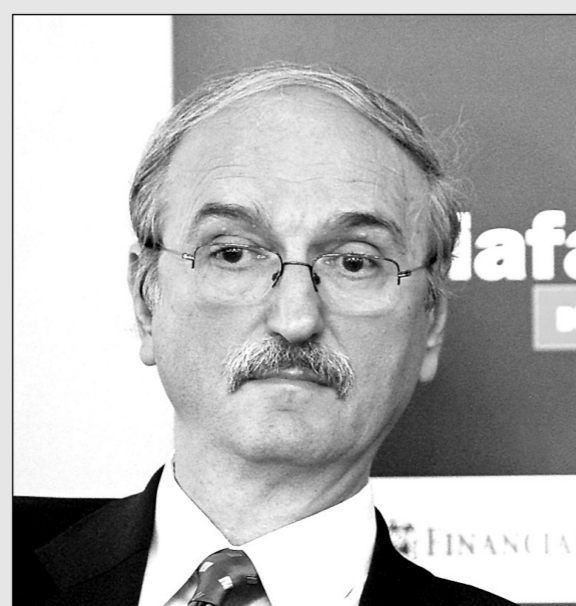
SURSA: www.economywatch.com

10 ÎNTREBĂRI CHEIE PE CARE LE RIDICĂ REUNIUNEA ȘEFILOR DE STAT ȘI DE GUVERN DIN EUROPA

1. De ce sunt atât de cruciale discuțiile de astăzi? N-au fost așa și celelalte summituri?

În ultimele zile, marile publicații de business au insistat că discuțiile de astăzi dintre șefii de stat și de guvern europeni sunt cea mai bună ocazie, dacă nu ultima, de a scoate zona euro din criză, în condițiile în care tot mai multe voci avertizează asupra riscului de destrămări uniunii monetare.

„Summitul a fost făcut crucial de media și de analiști. Nu cred că poate exista un moment în care se decide soarta euro. Această decizie este un proces de durată”, spune analistul economic Aurelian Dochia (foto). El subliniază atitudinea cancelarului german Angela Merkel, care a comparat procesul de consolidare a zonei euro cu un maraton. Editoriaștii s-au grăbit să numere zilele care au mai rămas pentru salvarea euro. Summiturile anterioare, deși nu au adus decât declarații și acorduri de principiu, au injectat doze minime de optimism în piețele însetate de soluții concrete, mai ales prin faptul că au demonstrat că liderii europeni pot coopera, sau cel puțin sta la aceeași masă, pentru a lupta contra crizei. Euforia inițială s-a disipat însă pe măsură ce la iveală au ieșit carentele planurilor de luptă. Randamentele obligațiunilor italiene și ale altor state cu probleme ajunse la cote record demonstrează că pesimismul investitorilor a ajuns acum la maxim, iar încrederea nu mai poate fi câștigată decât prin decizii concrete.

2. Ce șanse sunt ca o țară să iasă din zona euro?

„Dacă nu se schimbă regulile jocului, nu există șanse ca zona euro să mai existe în forma actuală. Acest sistem este mai rigid decât etalonul aur”, explică Daniel Dăianu, fost ministru de finanțe. Majoritatea investitorilor internaționali anticipează ieșirea a cel puțin unuia dintre state din zona euro, scrie Bloomberg.

Investitorii apreciază că o uniune monetară mai restrânsă ar putea fi cea mai bună soluție pentru criza datoriilor din regiune. Aceste concluzii au fost trase pe baza unui sondaj de opinie la care au participat peste 1.000 de investitori, traderi și analiști. Pe măsură ce criza datoriilor se agravează și se răspândește în zona euro, analiștii dau ca aproape sigură ieșirea Greciei din zona euro și avansează ideea ca și alte state periferice, precum Italia, să renunțe mai devreme sau mai târziu la moneda unică. Teoria lor spune că ieșind din zona euro, țările cu probleme ar avea mai mult spațiu de manevră pentru a-și repune economia pe picioare și astfel însăși finanțarea. Moneda națională ar urma să fie lăsată să se deprecieze, ceea ce ar face ca exporturile lor să fie mai competitive. Ei dau exemplul statelor membre UE, dar care nu folosec euro, precum Polonia, singura țară comunitară care nu a intrat în recesiune în timpul crizei economice. „Grecia are șanse mai mari să iasă din zona euro. Dar dacă se ajunge la Italia, deja vorbim de destrămarea zonei euro”, notează Aurelian Dochia.

3. Chiar se poate imagina ieșirea Greciei din zona euro?

Ieșirea unui stat din zona euro ar reprezenta o situație fără precedent în istoria Uniunii Europene, cu consecințe greu de imaginat. Cert este că destrămarea uniunii monetare din trecut, de exemplu abandonarea coroanei Imperiului Austro-Ungar în 1919, închiderea uniunii monetare a SUA în 1932-33, după ce rezervele federale ale unor state au încetat să mai împrumute băncile

centrale ale altor state, sau prăbușirea Uniunii Sovietice în 1992, au fost urmate de turbulente grave economice politice și sociale, scrie publicația franceză Le Monde. Dacă Grecia abandonează euro „va fi o situație catastrofală pentru greci. Ajustările bruște care vor urma vor însemna o prăbușire economică gravă”, din care cu greu se mai poate reveni, spune Aurelian Dochia. Le Monde arată că în țările care vor renunța la euro puterea de cumpărare a salariilor va fi din ce în ce mai mică pe măsură ce inflația va crește, iar bunurile importate vor fi tot mai scumpe.

4. Ce ar trebui să se hotărască la summit pentru ca dobânzile la care se împrumută Italia și celelalte țări din zona euro să scadă?

„Se speră că hotărârile privind disciplina bugetară și fiscală vor fi suficiente pentru a convinge piețele. Eu însă nu sunt sigur că va fi suficient. Vor fi necesare măsuri imediate, precum servicii de finanțare a necesarului Italiei, fie prin EFSF, care în prezent nu are resurse suficiente, fie prin BCE”, răspunde Aurelian Dochia. Italia, Spania, Franța și alte state din zona euro pun creșterea recentă a randamentelor obligațiunilor pe seama unor atacuri ale speculanților care vor să profite de situația de fapt, dar și pe panica pe care aceste atacuri le creează pe piață. Panica este alimentată de incertitudinile care planează asupra planurilor de luptă anticriză ale europenilor, dar și asupra propriilor situații economice și financiare. Prim-planul temerilor este luat de expunerea unora dintre statele vulnerabile la datorii pe piața din Grecia sau Italia.

5. De ce s-a transformat o problemă de default într-o criză a uniunii monetare?

„Pentru că uniunea monetară are carente de construcție. A fost construită pe importuri ieftine și pe dobânzi foarte mici”, a spus Daniel Dăianu. Criza datorii a pomit cu investitorii penalizând deficitele prea mari ale statelor europene. Aceste deficite au explodat prin preluarea bilanțurilor „rele” ale băncilor în criza financiară anterioară, explică Daniel Dăianu (foto). Criza care a urmat, cea a datorii, a scos la lumină deficiențele de structură ale zonei euro, lipsa unei

Vom fi martorii începutului sfârșitului monedei ca niciodată? Ce va face România?

Reformarea Pactului de Stabilitate și Creștere (PSC)

Pactul a fost adoptat la inițiativa Germaniei pentru a asigura astfel continuarea politicii de inflație scăzută dusă de guvernul german pe o perioadă îndelungată. PSC a fost criticat imediat după adoptarea sa din cauza rigidității sale excesive și a modului arbitrar în care au fost stabilite cele două praguri pentru deficitul bugetar și pentru datoria publică. Pactul a fost încălcat în repetate rânduri de statele membre, totul culminând cu nerespectarea dispozițiilor de promovării Pactului, Germania și Franța. În urma negocierilor între ministrii de finanțe ai statelor membre, PSC a fost reformat, iar regulile au fost relaxate în mod considerabil, ca urmare a presiunilor Franței și Germaniei.

Colapsul Lehman Brothers

Grupul financiar Lehman Brothers intră în faliment, în timp ce asiguratorul american AIG este salvat de către guvern. Investitorii

se orientează spre dolari și yenii. În consecință, cursul de schimb al euro scade în mai puțin de o lună de la 1,4825 dolari la 1,2328 dolari.

Agravarea crizei din Grecia

UE trage semnalul de alarmă cu privire la starea precară a finanțelor publice elene, iar marile agenții de rating retrogradează calificativul datoriei sale suverane, după ce guvernul lui Giorgios Papandreu a ridicat previziunea de deficit public al Greciei pentru 2009 la 12,7%, față de 6%

Criza din Irlanda

Criza din Europa face a doua victimă în ultimele șase luni după ce Irlanda cere un bailout de 85 mld. euro, după ce nimeni nu vrea să o imprumute la dobânzi mai mici de 8,5%, un nivel considerat de economiști nesustenabil, iar deficitul bugetar atinge la sfârșitul anului un nivel record, de peste zece ori mai mare decât limita admisă de 3% pentru un membru al zonei euro. În schimbul asistenței financiare, Irlanda se angajează să adopte măsuri de austeritate. Spania și Portugalia ajung în lumina reflectoarelor și sunt considerate de analiști următoarele „victime” ale crizei.

1,3216
1.03.2005

1,327
2.01.2007

1,4621
1.09.2008

1,5074
1.12.2009

1,3238
3.05.2010

1,3926
1.11.2010

1,3073
2.08.2010

1,3377
7.12.2011

Începe anul de boom al creditării

La începutul anului, banii devin extrem de ieftini, iar creditarea explodează. Banca centrală americană injectează lichiditate pentru a stimula creșterea economică și menține un

nivel scăzut al dobânzii de referință. În consecință, dolarul se depreciază comparativ cu euro, apare un exces de lichiditate în piață și crește eferveșcența creditelor ipotecare. Analiștii avertizează cu privire la probabilitatea unei crize a creditelor ipotecare cu înalt grad de risc în SUA din cauza aprecierii puternice a prețurilor caselor din SUA.

Primul bailout pentru Grecia

Grecia, cu o datorie publică de aproape 350 mld. euro, cere asistență financiară internațională. La începutul lui mai, UE și FMI acordă statului elen un bailout de 110 mld. euro pentru a preveni răspândirea crizei, iar guvernul din Atena se angajează să adopte un plan de austeritate.

Înființarea FESF

UE înființează FESF, un „special purpose vehicle”, o companie înființată pentru a realiza un scop unic, acela de a ajuta economiile europene aflate în dificultate. În prezent, instituția este condusă de economistul german Klaus Regling, iar gestiunea trezoreriei și suportul administrativ al FESF sunt oferite de Banca Europeană de Investiții. FESF este garantat de statele euro și de FMI pentru 750 mld. euro și are o capacitate de creditare de 440 mld. euro.

... și unde au ajuns în prezent

2010

Tara	PIB	Datoria publică	Datoria publică (% PIB)	Deficit/Excedent bugetar (% PIB)
Germania	2.498,80	1.998,90	79,99	-1,14
Franța	1.946,30	1.639,67	84,25	-5,52
Italia	1.548,82	1.843,23	119,01	-0,32
Grecia	230,17	326,90	142,02	-3,17
Spania	1.062,59	638,76	60,11	-7,85
Portugalia	172,83	144,00	83,31	-4,56

PIB-ul și datoria publică sunt exprimate în miliarde de euro.

SURSA: www.economywatch.com

LA O LUNĂ DUPĂ SUMMITUL „CRUCIAL” DIN OCTOMBRIE, UE TRECE PRIN ÎNCĂ UN MOMENT ISTORIC

VLAD POPESCU

La nici șase săptămâni după summiturile anticriză de urgență convocate la finele lunii octombrie, calificate de liderii politici, de analiști, investitori și presă drept istorice, cruciale sau decisive pentru viitorul zonei euro, sefi de stat și de guvern din UE se văd puși în situația de a se revedea la o reuniune cu aceleași atribuții. Așteptările sunt însă mult mai mari, iar momentul emană, justificat sau nu, un oarecare optimism. După cele două întâlniri ale liderilor UE de la finele lunii octombrie a rezultat aprobarea de principiu a unor măsuri ambițioase - creșterea resurselor Fondului European de Stabilitate Financiară (EFSF) la 1.000 miliarde euro prin așa-numitul proces de părgăhie (leveraging), reducerea cu 50% a sumelor datorate de Grecia în contul obligațiilor guvernamentale vândute creditorilor privați și recapitalizarea băncilor europene cu peste 100 miliarde euro. Pielele au reacționat repede cu scepticism, apreciind că lipsa unor detalii tehnice care să descrie clar cum vor fi aplicate aceste măsuri pune sub semnul întrebării întreg planul anticriză al UE. Negocierea acestor detalii a început curând să întârzie, deciziile fiind amânate de la o sedință Eurogroup (a miniștrilor de finanțe din zona euro) la următoarea. Totodată, interesul teoretic al investitorilor internaționali, din afara Europei, să finanțeze EFSF, și

implică piața obligațiilor de stat din zona euro, pare greu de materializat. Între timp, dobânzile obligațiilor statelor de la „periferia” zonei euro au crescut rapid, iar sistemul bancar se confruntă acum cu o situație tot mai tensionată și acces la finanțare din ce în ce mai dificil. Astfel, piețele au continuat să scadă, însă pesimismul a fost răsturnat în scurt timp de informațiile apărute în luna noiembrie și în primele zile din decembrie privind măsurile care vor fi negociate la următorul summit UE, de joi și vineri, dar și datorită acțiunilor concertate a băncilor centrale de a înlesni condițiile de finanțare în dolari ale instituțiilor de credit europene. Bursele, piețele de mărfuri și moneda euro sunt în creștere de circa 10 zile, investitorii manifestând optimism în privința summitului, spre deosebire de situația din octombrie.

Misiune extrem de grea pentru Merkel și Sarkozy

Președintele francez Nicolas Sarkozy și cancelarul german Angela Merkel au pregătit modificări istorice la Tratatul UE, pentru care trebuie să obțină acceptul unanim al liderilor europeni. Modificările ar trebui să includă, pentru a calma piețele și pentru a evita o criză financiară de proporții, un control strict asupra bugetelor statelor din zona euro, cu sancțiuni dure pentru guvernele

care nu se vor încadra în normele europene. Presa internațională abunda de informații pe surse din culisele negocierilor de la vârful UE. Liderii europeni se gândesc să extindă mecanismele de intervenție pentru salvarea statelor din zona euro, păstrând în același timp intenția de a aplica așa-numitul procedeu de leveraging pentru a consolida resursele EFSF. Banca Centrală Europeană se arată pregătită să acționeze mai agresiv pentru combaterea crizei dacă liderii politici europeni vor reuși să se pună de acord pe o consolidare și integrare fiscală profundă la nivelul zonei euro. Totodată, instituția a înlesnit semnificativ operațiunile de lichiditate, iar unii speră ca BCE să adopte o politică de tip „relaxare cantitativă”, similară măsurilor luate de Rezerva Federală a SUA și Banca Angliei în urma crizei financiare globale din 2008-2009. La toate acestea se adaugă comentariile și zvonurile despre rolul Fondului Monetar Internațional în dezamorsarea crizei. Oficialii FMI au fost nevoiți în ultimele săptămâni să dezmintă, pe rând, speculațiile că ar pregăti un ajutor de 600 miliarde euro pentru Italia și, mai recent, că statele G20 ar putea credita instituția de la Washington cu 600 miliarde de dolari pentru a sprijini efortul anticriză din Europa. Totodată, se spune că băncile centrale din zona euro, alături de Rezerva Federală, ar pune la cale un program

de împrumuturi către FMI pentru a înlesni intervențiile creditorului de la Washington în sprijinul statelor cu probleme din Europa. În acest context, bursele cresc, moneda euro câștigă teren față de dolar, iar dobânzile obligațiilor țării de la periferia zonei euro, ajunse în octombrie și noiembrie la niveluri nesustenabile, se retrag spre niveluri mai acceptabile. Ministrul francez al finanțelor François Baroin a ținut să dea asigurări suplimentare declarând miercuri, la Canal+, că Merkel și Sarkozy „nu vor pleca de la summit” fără un acord solid, decisiv de stingere a crizei.

Pesimismul umbrește discuțiile liderilor UE

Atmosfera plăcută pare însă alimentată de tranzacțiile speculative de pe piețe, deoarece datele publicate miercuri privind situația financiară a băncilor europene desenează un tablou sumbru. Deși creșterea bursei, a monedei euro și scăderea dobânzilor ar putea sugera optimism și încredere, băncile nu au acces la finanțare în condiții normale. În plus, optimismul este contrazis, pe surse, de un înalt oficial german. Acesta a declarat miercuri seară, sub protecția anonimatului, că este pesimist în privința summitului UE deoarece instituțiile și guvernele europene trebuie să accepte compromisuri dificile pentru a aproba propunerile franco-germane și un plan decisiv de

soluționare a crizei. „Mulți protagoniști încă nu înțeleg cât de gravă este situația”, reclamă acesta, afirmând că s-ar putea să se întâmple multe întâlniri la nivel înalt din ultimii doi ani ale liderilor europeni. Și agențiile de rating înclină spre pesimism. Standard & Poor's a ieșit în evidență amenințând că va retrograda în masă ratingurile țărilor din zona euro, inclusiv cele șase state AAA de care depinde finanțarea EFSF, apoi că va reduce chiar ratingul Fondului, calificativul Uniunii Europene și „notele” acordate marilor bănci europene. Cascada de retrogradări cu care amenință S&P depinde în principal de deznodământul summitului. Un moment notabil în desfășurarea evenimentelor este „plicul cu bomba” adresat miercuri directorului general al Deutsche Bank, Josef Ackermann, considerat „chiliput capitalului” în Germania. Din fericire, pachetul a fost interceptat de autorități înainte de a ajunge la sediul Deutsche Bank din Frankfurt, potrivit presei. Ackermann este președintele Institutului pentru Finanțe Internaționale, cel mai puternic grup de lobby al industriei financiare mondiale, care negociază în numele creditorilor privați stergerea unei bucați consistente din datoriile Greciei. De altfel, Ackermann este una dintre cele mai imporatante figuri în negocierile pentru salvarea statului elen de la faliment.

structuri pe care să se construiască o uniune monetară veritabilă, precum o strategie bugetară comună, instituții mai federale și un minister comun al finanțelor. Ceea ce a început cu o problemă de finanțare a Greciei, penalizată de investitori pentru datoria mare pe care și-a fundamentat dezvoltarea economică și exclusă de pe piețele de finanțare internaționale, s-a transformat într-o criză care amenință existența zonei euro, cel puțin în forma actuală, prin intermediul a diferite culcușe de propagare, cel mai evident fiind acela al expunerii pe datoriile statelor cu probleme. Răspândirea crizei a fost ajutat de lipsa de reacție a liderilor europeni și de planurile acestora de cele mai multe ori fanteziste.

6. Există voință politică în Germania și Franța pentru ca zona euro să se mențină în forma actuală?

„Există voință, dar există și divergențe între Germania și Franța. Până la urmă se va ajunge la o poziție comună, însă problema este că soluția va trebui acceptată de toți. Liderii europeni va trebui să fie destul de credibili pentru a transmite pietelor că Europa se îndreaptă în direcția cea bună”, a afirmat Aurelian Dochia. El a subliniat problema pe care a ridicat-o deja Marea Britanie, care a avertizat că se va opune oricărui plan de salvare a euro dacă acesta nu cuprinde asigurări că piața comună și mai ales centrul financiar londonez vor fi protejate. De asemenea, în unele țări, planul franco-german ar putea fi susținut unor referenduri având în vedere că acesta va modifica tratatul european, va introduce noi prevederi în

Constituție și va limita suveranitatea bugetară a statelor. Germania, după modelul propriu de organizare, este adeptă unei zone euro federale, mai strâns integrată fiscal și cu instituții comune mai puternice. Franța însă promovează o uniune bazată pe înțelegeri interguvernamentale.

7. În ce să facă românii economii, în dolari, euro sau lei?

Dobânzile la depozitele bancare în lei sunt de aproape două ori mai mari decât la euro, însă în contextul tensiunilor tot mai mari de pe piețele externe riscul fluctuațiilor valutare nu poate fi ignorat. Câștigul obținut dintr-un depozit în lei este cu circa 70% mai mare decât câștigul dintr-un depozit în euro și în plus bonificările plătite de bănci pentru sumele economisite în lei sunt duble față de inflație, în timp ce veniturile dintr-un depozit în euro abia acoperă creșterea prețurilor. „Varianta optimă în acest moment ar fi un coș de economisire format în principal din depozite în lei, deoarece randamentele obținute pentru lichiditățile în moneda națională sunt net superioare depozitelor în alte devalize. Jumătate din portofoliu ar fi însă pus să fie diversificat în depozite în euro și dolari pentru ca deponentul să se protejeze de volatilitatea cursului de schimb”, consideră Melan Hăncilă, economistul-șef al Volksbank. Lucian Anghel, economistul-șef al BCR, recomandă varianta unui coș de economisire. „Nu te îmbogățești din dobânzi, ci încerci să-ți conservești averea, iar cea mai simplă modalitate de a-ți conserva averea este să nu pui toate resursele în același coș. Un jucător profesionist poate să-și plaseze economiile

doar în dolari, dar le monitorizează la secundă, urmărește evoluția cotărilor, pe când un om obișnuit nu are aceste posibilități”, a spus el.

8. Care este poziția României față de summit?

Președintele Traian Băsescu a declarat că România va susține la Consiliul European modificarea imediată a reglementărilor privind procedura de deficit excesiv, variantă care nu necesită ratificarea la nivelul statelor membre, urmând ca ulterior să se recurgă la modificarea Tratatului UE. Șeful statului a spus că modificarea Tratatului în acest moment ar presupune ratificare prin Parlament sau referendum în fiecare stat membru, ceea ce ar dura până la doi ani. Președintele a spus că, în situația actuală, UE are nevoie de soluții urgente și a arătat că varianta cea mai bună ar fi amendarea protocolului care reglementează deficitul excesiv. Președintele a mai arătat că statele din zona euro cu o datorie de stat de peste 60% din PIB ar trebui să prezinte calendare de reducere a indicatorului sub acest prag, iar statele UE și în special cele din zona euro ar trebui să se angajeze la respectarea pragului de 3% din PIB al deficitului bugetar prin introducerea acestuia în Constituție. El a mai spus că statele membre ar trebui să stabilească la nivel național un mecanism automat de corectare a deficitului, adică în cazul în care bugetul de stat nu reușește să se încadreze într-un deficit de maximum 3% din PIB, fiecare guvern ar trebui să aibă stabilit mecanismul de creștere a veniturilor și diminuare a cheltuielilor, separat sau combinat. Băsescu a mai afirmat că România este în momentul de față „foarte afectată” de situația din zona

euro, afirmând că țara „plătește o factură grea a întârzierii deciziilor convingătoare în zona euro”. Întrebat dacă întârzierea acestor decizii duce la afectarea populației României, Băsescu a răspuns afirmativ.

9. Ce trebuie să hotărască liderii europeni pentru a scoate băncile din criză?

„Băncile centrale sunt conștiente de riscuri. Vom asista la o restructurare a sistemului bancar”, a afirmat Daniel Dăianu. El a adăugat că statele UE ar trebui să stabilească măsuri de intervenție la nivel individual în perioada următoare. În contextul în care băncile europene se confruntă cu probleme tot mai mari de finanțare, marile bănci centrale ale lumii au inițiat un program prin care asigură instituțiilor de credit finanțare ieftină în dolari prin intermediul BCE. Cel mai important rol în acest program îl joacă Rezerva Federală americană. Băncile centrale au mai recurs la astfel de măsuri în timpul crizei financiare. BCE a anunțat ieri introducerea unor finanțări pe termen mai lung, de trei ani, pentru bănci și acceptarea unei game mai largi de garanții în cadrul operațiunilor monetare, pentru a reduce tensiunile din piața financiară și pentru a susține creditarea în zona euro. Măsurile neconvenționale, care trebuie să asigure un acces mai bun al băncilor la lichiditate, au fost anunțate de președintele BCE Mario Draghi într-o conferință de presă după ce instituția a redus dobânda de politică monetară la minimul record de 1%, la care s-a aflat și în timpul crizei financiare, potrivit Financial Times. Operațiunile pe trei ani sunt cele mai lungi din istoria BCE, iar primele fonduri vor fi puse la dispoziția băncilor la 21

10. Cine ar avea de câștigat din destrămarea zonei euro?

„Pe termen scurt, nimeni. Riscurile sunt atât de mari pentru întreaga economie mondială încât nici americanii, nici asiaticii nu pot miza pe destrămarea zonei euro. Există însă și speculatori care vor încerca să câștige. Pe termen mediu și lung, se va accelera procesul de creștere a economiilor asiatiche, care se poziționează bine în această criză”, explică Aurelian Dochia. El menționează și economiile emergente din America de Sud sau chiar din Africa, economii care ar putea ocupa nișa lăsată deschisă de prăbușirea zonei euro. „Pe termen scurt și mediu, toată lumea va fi perdantă”, subliniază Daniel Dăianu. Marile economii ale lumii, precum cele din Europa și SUA, sunt atât de interconectate încât problemele uneia le contamenează cu lejeritate pe celelalte, așa cum a demonstrat cea mai recentă criză economică mondială. În privința efectelor destrămării zonei euro, toți analiștii sunt de acord: destrămarea va fi sinonimă cu haosul, „cu un dezastru absolut”, potrivit băncii elvețiene UBS. Scenariile analiștilor redau imagini cu falimente în lant, panică la cozile de la ghișeele băncilor și o hemoragie bancară asemănătoare celei din criza americană din 1929. Laitmotivul general în Europa și alte regiuni ar fi recesiunea profundă, notează Le Monde.